

**UNIVERZA V LJUBLJANI
EKONOMSKA FAKULTETA**

DIPLOMSKO DELO

**ANALIZA POSLOVANJA PODJETJA URSA SLOVENIJA D.O.O
V LETIH 2007 IN 2008**

Ljubljana, avgust 2009

ANA ROLIH

IZJAVA

Študentka Ana Rolih izjavljam, da sem avtorica tega diplomskega dela, ki sem ga napisala pod mentorstvom prof. dr. Nevenke Hrovatin, in da dovolim njegovo objavo na fakultetnih spletnih straneh.

V Ljubljani, dne 10.08.2009

Podpis:

KAZALO

UVOD	1
1. PREDSTAVITEV PODJETJA	2
2. ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA	4
2.1. POSLOVNI IZID	4
2.2. POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	5
2.3. NETO FINANČNI IZID	7
2.4. NETO DRUGI PRIHODKI IN ODHODKI	8
3. ANALIZA SREDSTEV	9
3.1. ANALIZA DOLGOROČNIH SREDSTEV	9
3.2. ANALIZA KRATKOROČNIH SREDSTEV IN KRATKOROČNIH AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV	11
4. ANALIZA FINANCIRANJA	12
5. ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA	13
5.1. PRODUKTIVNOST DELA	13
5.2. KAZALNIKI GOSPODARNOSTI	14
5.3. KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA	15
5.4. KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA	16
5.5. ANALIZA DONOSNOSTI	17
SKLEP	18
LITERATURA IN VIRI	20
PRILOGE	1

UVOD

Namen računovodskega poročanja je dajati informacije o finančnem položaju in uspešnosti podjetja, ki so koristne pri odločanju širokega kroga uporabnikov.

Odar (2009, str. 7 in 8) meni, da so računovodski izkazi zapisi dogodkov, ki so se zgodili v preteklost. Za pripravljanje in predstavljanje računovodskih izkazov je odgovorno poslovodstvo. To tudi določi vsebino in obliko dodatnih informacij. Poročanje na podlagi teh informacij sicer ne spada v poročanje o računovodskih izkazih, vendar so objavljeni računovodski izkazi zasnovani tudi na informacijah, ki jih uporablja poslovodstvo ter se nanašajo na finančni položaj, uspešnost in spremembe finančnega položaja podjetja.

Predmet mojega diplomskega dela je analiza uspešnosti poslovanja podjetja Ursa Slovenija, proizvodnja steklene volne, d.o.o. (v nadaljevanju Ursa Slovenija) v letih 2007 in 2008. Namen analize je primerjava poslovanja podjetja v dveh poslovnih letih ter tako oceniti uspešnost poslovanja v obdobjih ter oceniti v katerem obdobju je podjetje poslovalo uspešnejše.

Cilj diplomske naloge je analizirati podatke iz bilance stanja ter izkaza poslovnega izida v letih 2007 in 2008, določiti dejavnike, ki so na poslovanje vplivali pozitivno in negativno ter tako oceniti uspešnost poslovanj podjetja v omenjenih letih.

Za analizo bom črpala podatke iz bilance stanja iz leta 2007 in 2008, iz izkaza finančnega izida leta 2007 in 2008 ter nekaterih internih poročil in virov podjetja. Vsi podatki prikazani v tabelah so v evrih in so realne vrednosti. Zato, da bom lahko zagotovila primerljivost podatkov iz leta 2007 glede na leto 2008, bom podatke iz leta 2007 inflacionirala na leto 2008. Bilanca stanja prikazuje stanje sredstev in obveznosti do virov sredstev na koncu poslovnega leta, zato bom uporabila indeks cen življenjskih potrebščin za leto 2007, ki je, glede na podatke iz podatkovnega portala Slovenskega statističnega urada znašal 102,1. Izkaz poslovnega izida pa prikazuje poslovanje podjetja v obdobju, tako bom podatke inflacionirala s povprečnim indeksom cen življenjskih potrebščin, ta je znašal 105,7.

Diplomsko delo sestavlja 5 poglavij. Uvodu sledi predstavitev podjetja; predstavila bom zgodovino blagovne znamke URSA, opisala glavne strateške cilje ter osnovno poslanstvo podjetja. V drugem poglavju bom podrobneje opisala analizo izkaza poslovnega izida. Najprej bom na splošno komentirala poslovni izid podjetja v obeh primerjalnih letih, nato bom v nadaljnjih točkah podrobneje opisala poslovni izid iz poslovanja, neto finančni izid in neto druge prihodke in odhodke. V 3. poglavju bom analizirala sredstva. Podrobneje bom komentirala dolgoročna in kratkoročna sredstva na dan 31.12. v letih 2007 in 2008. V naslednjem poglavju bom podala analizo financiranja. Analizirala bom obveznosti do virov sredstev v obeh že omenjenih leti ter poiskala dejavnike, ki so vplivali na poslovanje. V 5. poglavju bom analizirala uspešnost poslovanja. Podrobneje bom analizirala produktivnost

dela, kazalnike gospodarnosti, stanja financiranja in stanja investiranja ter kazalnike dobičkonosnosti za leto 2007 in 2008. Na koncu bo sledil še sklep, v katerem bom podala svojo oceno o analizi podjetja ter povzela bistvene dejavnike, ki so vplivali na uspešnost podjetja.

1. PREDSTAVITEV PODJETJA

Družba Urša Slovenija je v lasti ene od vodilnih evropskih družb na področju izolacij Urse Dämmsysteme Austria. Je sodobno in uspešno podjetje, ki je poslovno in lastniško že od leta 1992 integrirano v evropsko gospodarstvo. Kot proizvajalec toplotnih in zvočnih izolacij iz steklenih vlaken in ekstrudiranega polistirena znotraj skupine URSA International pokriva prodajo v jugovzhodni Evropi. Podjetje ima 158 zaposlenih, svoje izdelke prodaja v 29 državah, večino prihodkov ustvari na tujih trgih, kar ga uvršča med največje izvoznike v Sloveniji.

Slika 1: Pogled iz zraka na lokacijo Urša Slovenija v Novem mestu

Vir: Letno poročilo Urše Slovenije za leto 2008, 2008.

V letu 1982 je Krka, tovarna zdravil Novo mesto, zaključila projekt izgradnje tovarne steklene volne na nekdanji lokaciji tovarne ravnega stekla v Novem mestu. Prvotna proizvodna kapaciteta je bila 7.000 ton izolacijskih materialov iz steklene volne. V letu 1989 se je kapaciteta povečala na 12.000 ton, v letu 1993 pa na 16.000 ton letno. Leta 1996 je bila postavljena še dodatna proizvodna linija za proizvodnjo cevnih izolacij z letno kapaciteto 2,5 milijonov metrov, v naslednjem letu pa je bila dosežena skupna današnja kapaciteta, ki znaša letno 24.000 ton izdelkov iz steklene volne na leto. V letu 2008 so spremenili recepturo stekla in dosegli skupni 52 % delež tujih črepij v proizvedenih vlakninah.

Do leta 1992 je tovarna steklene volne menjala različne organizacijske oblike v okviru tovarne zdravil Krka Novo mesto. Tega leta je le-ta prodala 80% lastniški delež nemškemu koncernu Pfleiderer AG, Neumarkt, leta 1997 pa je prešla v 100 % last in se preimenovala v Pfleiderer Novoterm d.o.o.. V letu 2000 so tako zaradi poenotenja blagovne znamke v koncernu in racionalizacije poslovanja zamenjali 17 let staro, na tržišču močno uveljavljeno blagovno znamko Novoterm z znamko koncerna Ursa (Predstavitev podjetja, 2009).

Slika 2: Logotip zaščitene blagovne znamke Ursa

Vir: Letno poročilo Urse Slovenije za leto 2008, 2008.

V letu 2002 je izolacijski del podjetja Pfleiderer prešel v last španskega podjetja Uralita Group (Grupo Uralita), ki ima sedež v Madridu in je bilo ustanovljeno že leta 1907. Uralita Group ima 60 tovarn v 11-ih državah, posluje pa pretežno v Evropi ter Severni in Južni Ameriki s prihodkom 1,3 milijarde evrov.

V letu 2003 je povezava z izolacijsko divizijo podjetja Poliglas, ki je bil del Uralita Group že od leta 1988, privedla do ustanovitve novega podjetja Ursa. Novo nastala krovna družba Ursa International, s sedežem blizu Frankfurta, je združila blagovni znamki Ursa in Poliglas v enotno blagovno znamko Ursa in s tem razširila izolacijski asortiman še na področje izolacij iz ekstrudiranega in ekspandiranega polistirena. Skupina Ursa danes predstavlja eno vodilnih podjetij s področja izolacijskih materialov v Evropi.

V letu 2008 so v podjetju imeli dve notranji in dve zunanji presoji delovanja vodenja sistema kakovosti. Pri presojah ni bilo ugotovljenih nepravilnosti oziroma neskladnosti s standardom ISO 9001, certifikat je bil podaljšan do leta 2010. Tako imajo zdaj podaljšano veljavnost evropskega certifikata, certifikata za hrvaško tržišče in certifikata za ladjedelništvo (Predstavitev podjetja, 2009).

Osnovno poslanstvo podjetja Ursa Slovenija je: »Postati preferenčni partner pri varčevanju energije in zvočnega ugodja v gradbeništvu za naše proizvode, k čemur nas ženejo poslovna odličnost, najbolj učinkovita dobavna veriga in strast ekipe.«

Vizija podjetja: »Izolacija za boljši jutri.«

Glavni strateški cilji so:

- širitev, razvoj trgov in izboljšava standardov izoliranja;

- aplikativni razvoj izolacij v ključnih segmentih;
- prednostna usmerjenost k povečevanju kakovosti vseh proizvodov;
- vlaganje v razvoj in povečevanje proizvodnih zmogljivosti;
- zagotavljanje dobičkonosnega poslovanja z ukrepi za stroškovno racionalizacijo in povečevanje produktivnosti;
- krepitev ustvarjalnosti in inovativnosti, motivacije ter podjetniške in ciljne naravnosti;
- nadaljnja sistematična skrb za kakovost življenja in dela zaposlenih;
- ohranjanje ekonomske, socialne in naravovarstvene odgovornosti do okolja, v katerem poslujejo;
- krepitev prepoznavnosti in pozitivne javne podobe družbe URSA Slovenija;
- širitev in razvoj trgov.

Podjetje Ursa Slovenija ima 25 % lastniški delež v družbi Ursa Salgotarjan Glaswolle d.d. na Madžarskem, katere kapital znaša 21.413.645,67 evrov. Svoja predstavništva ima v Beogradu, v Bolgariji z Makedonijo in Kosovom. Njihova naloga je izvajanje trženjskih dejavnosti (Letno poročilo Urse Slovenije za leto 2008).

2. ANALIZA IZKAZA POSLOVNEGA IZIDA

Hočevar, Igličar in Zaman (2004, str. 230) podrobneje predstavljajo izkaz poslovnega izida. Ta je temeljni računovodski izkaz, ki prikazuje prihodke in odhodke podjetja v določenem obdobju, dobljen je na podlagi razlike med prihodki in odhodki ter nam tako pokaže uspešnost poslovanja podjetja.

Obstaja več oblik izkaza poslovnega izida, ki se med seboj razlikujejo glede na način razčlenitve poslovnih odhodkov. Podjetje Ursa Slovenija uporablja pri prikazovanju svojega uspeha nemško različico. Pri tej obliki so poslovnih prihodki prikazani po naravnih vrstah stroškov.

2.1. POSLOVNI IZID

Dobiček podjetja je razlika med njegovimi prihodki in odhodki v obračunskem obdobju. Prihodki vključujejo tako poslovne prihodke, finančne prihodke in izredne prihodke. Odhodki pa vključujejo poslovne odhodke, finančne odhodke in izredne odhodke. Dobiček lahko razčlenimo na poslovni izid iz poslovanja, poslovni izid iz financiranja ter izredni dobiček. Dobiček je pozitiven poslovni izid. Čisti poslovni izid je dobiček, zmanjšan za davke iz dobička; je dobiček, ki pripada zgolj podjetju in se razporeja na podlagi kapitala in na podlagi dela (Hočevar et al., 2004, str. 112).

V tabeli 1 je razvidno, da se je poslovni izid iz poslovanja leta 2008 realno povečal za 47,73 %, glede na leto 2007; razlog je predvsem zmanjšanje poslovnih odhodkov. Glede na

primerjalno leto se je leta 2008 povečal tudi neto finančni izid za 35,59 %, zaradi povečanja finančnih prihodkov iz deležev in izrazitega zmanjšanja negativnih tečajnih razlik. Posledica zmanjšanja drugih odhodkov v letu 2008 v primerjavi s predhodnim letom je povečanje neto drugih prihodkov in odhodkov za 288,41 %. Tako je celotni dobiček podjetja leta 2008 znašal 9.710.171 evrov, po odbitku davka iz dobička pa 8.540.857 evrov, kar je za 43,56 % več kot leta 2007.

Tabela 1: Izkaz poslovnega izida (v EUR in v realnih vrednostih) v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	2007	I _{2008/2007}
Kosmati donos iz poslovanja	35.128.574	35.187.277	99,83
Poslovni odhodki	30.545.879	32.085.153	95,20
Poslovni izid iz poslovanja	4.582.695	3.102.125	147,73
Finančni prihodki	5.062.527	3.877.647	130,56
Finančni odhodki	1.860	145.385	1,28
Neto finančni izid	5.060.667	3.732.262	135,59
Drugi prihodki	72.362	91.422	79,15
Drugi odhodki	5.553	74.221	7,48
Neto drugi prihodki in odhodki	66.809	17.201	388,41
Celotni dobiček	9.710.171	6.851.587	141,72
Davek iz dobička	1.169.314	902.079	129,62
Čisti poslovni izid	8.540.857	5.949.508	143,56

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

V nadaljevanju bom podrobneje analizirala poslovni izid iz poslovanja, neto finančni izid, druge prihodke in odhodke podjetja.

2.2. POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA

Razlika med poslovnimi prihodki in poslovnimi odhodki je poslovni izid iz poslovanja, ki nam kaže uspešnost podjetja brez upoštevanja vpliva financiranja in izrednih dogodkov (Hočevár et al., 2004, str. 235).

Poslovni prihodki so prihodki od prodaje (proizvodov, trgovskega blaga, materiala ali opravljenih storitev) ter drugi poslovni prihodki, povezani s poslovnimi učinki kot so subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in podobni prihodki (Schwarzmann & Premk, 2006, str. 342).

Poslovni odhodki so stroški, ki se nanašajo na prodane proizvode in storitve, nabavna vrednost trgovskega blaga, materiala in podobno v obračunskem obdobju (Hočevár et al., 2004, str. 100).

Tabela 2: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) in struktura (v %) poslovnih prihodkov in odhodkov v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	%	2007	%	I _{2008/2007}
Čisti prihodki od prodaje	34.751.926		34.425.074		100,95
- prihodki od prodaje na domačem trgu	8.629.678	24,57	9.762.142	27,74	88,40
- prihodki od prodaje na trgu EU	18.470.337	52,58	16.596.767	47,17	111,29
- prihodki od prodaje na trgu izven EU	7.651.911	21,78	8.066.165	22,92	94,86
Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	68.433	0,19	586.372	1,67	11,67
Drugi poslovni prihodki	308.215	0,88	175.832	0,50	175,29
Kosmati donos iz poslovanja	35.128.574	100,00	35.187.277	100,00	99,83
Poslovni odhodki	30.545.879	100,00	32.085.153	100,00	95,20
-stroški blaga, materiala in storitev	22.992.494	75,27	25.275.013	78,77	90,97
- stroški dela	5.278.752	17,28	4.867.792	15,17	108,44
- odpisana vrednost	2.018.100	6,61	1.910.044	5,95	105,66
- drugi poslovni odhodki	256.533	0,84	32.304	0,10	794,12
POSLOVNI IZID IZ POSLOVANJA	4.582.695		3.102.125		147,73

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Kot je razvidno iz tabele 2 so celotni prihodki podjetja leta 2008 znašali 35.128.574 evrov in so se realno rahlo zmanjšali v primerjavi z letom 2007, 0,17 %. Čisti prihodki od prodaje so se v letu 2008 povečali za 0,95 % v primerjavi s predhodnim letom. Opazno je znižanje prihodkov od prodaje na domačem trgu, za 11,60 % glede na predhodno leto, vendar se je za 11,29 % povečala prodaja na tujem trgu, ki predstavlja tudi največji delež (52,58 %) poslovnih prihodkov. Prodaja na trg EU se je bistveno povečala zaradi vključitve Romunije in Bolgarije v Evropsko unijo. Prihodki od prodaje na trgu izven EU pa predstavljalo predvsem Balkanske države, ki so hitro rastoči trgi in kjer podjetje tudi v prihodnosti vidi veliko potencialno priložnost za prodajo. Drugi poslovni prihodki so se v poslovnem letu 2008 povečali za 75,29 %, kar je predvsem posledica prodaje emisijskih kuponov¹.

V tabeli 2 so prikazani tudi poslovni odhodki, ti so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 malo zmanjšali, za 4,80 %. Stroški blaga, materiala in storitev predstavljajo največji delež poslovnih odhodkov 75,27 % in so se v primerjavi s predhodnim letom znižali za 9,03 %. Za

¹ Na podlagi Zakona o varstvu okolja (2004) so podjetju dodeljeni emisijski kuponi, glede na proizvedeno vrednost emisij (CO₂) na koncu poslovnega leta, ki nastaja pri izgorevanju plina, kateri glavni energetski vir je pri proizvodnji steklene volne. Ker so v podjetju porabili manj emisijskih kuponov, kot jim jih je bilo dodeljeno, so presežno vrednost prodali.

8,44% so se povečali stroški dela, kar je posledica večjega števila zaposlenih v letu 2008. Zelo opazno je povečanje drugih poslovnih odhodkov v letu 2008, za 224.229 evrov, kar je predvsem posledica stroškov, ki so nastali zaradi porabe emisijskih kuponov CO₂².

Poslovni izid iz poslovanja se je v letu 2008, v primerjavi z letom 2007 realno povečal za 47,73 %, kar je predvsem posledica zmanjšanja poslovnih odhodkov, predvsem stroškov blaga, materiala in storitev.

2.3. NETO FINANČNI IZID

Neto finančni izid prikaže razliko med finančni prihodki ter finančni odhodki.

Finančni prihodki se pojavljajo v zvezi s finančnimi naložbami. Te lahko razčlenimo na prihodke od prejetih udeležb v poslovnem izidu (predvsem dividende) ter prihodke od prejetih obresti za dana posojila in kredite (Schwarzmann & Premk, 2006, str. 343).

Finančne odhodke pa razdelimo na odhodke za financiranje in odhodke za naložbe. Prve sestavljajo predvsem stroški danih obresti, drugi pa imajo predvsem naravo prevrednotovalnih finančnih odhodkov (Schwarzmann & Premk, 2006, str. 334).

Tabela 3: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) finančnih prihodkov in odhodkov v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	2007	I _{2008/2007}
Finančni prihodki	5.062.527	3.877.647	130,56
- finančni prihodki iz deležev (v pridruženih družbah)	4.666.709	3.321.713	140,49
- finančni prihodki iz poslovnih terjatev	395.818	555.933	71,20
Finančni odhodki	1.860	145.385	1,28
- finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	1.860	145.385	1,28
NETO FINANČNI IZID	5.060.667	3.732.262	135,59

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

V tabeli 3 je razvidno, da so se finančni prihodki v letu 2008 glede na preteklo poslovno leto povečali za 30,56 %. Pri tem so se finančni prihodki iz deležev povečali za 40,49 %, finančni prihodki iz poslovnih terjatev pa so se zmanjšali za 28,80 % glede na leto 2007. Povečanje finančni prihodkov iz deležev je posledica prejetih dividend v vrednosti 1.524.123 evrov.

² Podjetju dobavitelj plina zaračunava stroške iz naslova emisijskih kuponov CO₂ glede na dejansko porabo plina v določenem letu.

Med tem, ko se finančni prihodki iz poslovnih terjatev nanašajo na prejete obresti od cash pool-a³ ter prejete obresti od danih posojil družbi Uralita S.A, znižanje finančnih odhodkov pa je posledica znižanja pozitivnih tečajnih razlik.

Tabela 3 prikazuje tudi finančne odhodke, ti so leta 2008 znašali 1.860 evrov in so se v primerjavi z letom 2007 zmanjšali za 98,72 %. Nizka vrednost finančnih odhodkov je posledica stornacije negativnih tečajnih razlik iz poslovnega leta 2007 v poslovnem letu 2008. Neto finančni izid se je tako leta 2008, v primerjavi z letom 2007, povečal za 35,59 % zaradi povečanja finančnih prihodkov iz deležev in izrazitega zmanjšanja negativnih tečajnih razlik.

2.4. NETO DRUGI PRIHODKI IN ODHODKI

Druge prihodke sestavljajo neobičajne postavke (izredno povečanje sredstev ali izredno zmanjšanje obveznosti do virov sredstev) in ostali prihodki, ki povečujejo poslovni izid (Schwarzmann & Premk, 2006, str. 343).

Druge odhodke sestavljajo neobičajne postavke (izredni odhodki) in ostali odhodki, ki zmanjšujejo poslovni izid (Schwarzmann & Premk, 2006, str. 334).

Kot je prikazano v tabeli 4 so se drugi prihodki leta 2008 zmanjšali za 20,85 % glede na predhodno leto. Največji delež predstavljajo prihodki prejšnjih let, ki se nanašajo na preplačilo vodnih povračil iz leta 2007, izbris preplačila in plačilo odpisanih terjatev.

Tabela 4: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) drugih prihodkov in odhodkov v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	2007	I _{2008/2007}
Drugi prihodki	72.362	91.422	79,15
Drugi odhodki	5.553	74.221	7,48
Neto drugi prihodki in odhodki	66.809	17.201	388,41

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Drugi odhodki so se leta 2008 zmanjšali za 92,52 % zaradi zmanjšanja prejetih odškodnin od zavarovalnice iz naslova zavarovanja tovora in na zmanjšanja rezervacij za nesreče pri delu.

Skupno so se tako neto drugi prihodki in odhodki povečali za 49.608 evrov in je, kot sem že omenila, posledica zmanjšanja drugih odhodkov v letu 2008 v primerjavi s predhodnim letom.

³ Cash pooling ali združevanje denarnih sredstev je način financiranja in zagotavljanja likvidnosti z mednarodnimi mrežami povezanih podjetij. Gre za uravnavanje dnevne likvidnosti koncerna in družb v skupini, ki temelji na medsebojnih dogovorih med banko, ki vodi transakcijski račun, in določeno povezano skupino lastnikov računov. Tako podjetju banka na osnovi pogodbe dnevno obračunava pozitivne obresti.

3. ANALIZA SREDSTEV

Bilanca stanja je sestavljena tako, da se sredstva delijo na kratkoročna in dolgoročna.

Tabela 5: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) in struktura (v %) sredstev v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	%	31.12.2007	%	I _{2008/2007}
Dolgoročna sredstva	30.100.693	73,81	25.055.301	54,40	120,13
Kratkoročna sredstva	10.680.777	26,19	21.000.702	45,60	50,85
Skupaj sredstva	40.781.470	100	46.056.003	100,00	88,55

Vir: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Iz tabele 5 je razvidno, da je imelo podjetje Ursa na dan 31.12.2008 40.781.470 evrov celotnih sredstev, kar je za 11,45 % manj kot leto prej. Vzrok za to je za skoraj polovico (za 49,15 %) zmanjšanje kratkoročnih sredstev na dan 31.12.2008 v primerjavi z istim dnem leta 2007. Največji delež med celotnimi sredstvi predstavljajo dolgoročna sredstva (73,81 %); ta so se na dan 31.12.2008 tudi povečala za 20,13 % v primerjavi z istim dnem predhodnega leta. Razlog je v aktiviranju novih naložb v višini 5.045.392 evrov. Največja in najpomembnejša naložba je bila investicija v nakup novih zemljišč na zahodni strani podjetja. Nakup zemljišč je strateškega pomena za razvojni koncept tovarne, saj omogoča nove logistične možnosti. Podrobnejšo analizo gibanja dolgoročnih in kratkoročnih sredstev bom opisala v nadaljevanju.

3.1. ANALIZA DOLGOROČNIH SREDSTEV

Dolgoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, daljšem od leta dni. Sestavljajo jih neopredmetena sredstva, dolgoročne aktivne časovne razmejitve, opredmetena sredstva, dolgoročne finančne naložbe, dolgoročne poslovne terjatve in odložene terjatve za davek (Hieng & Zupančič, 2009, str. 39).

V tabeli 6 podrobneje opisujem dolgoročna sredstva. Neopredmetena osnovna sredstva so se na dan 31.12.2008, v primerjavi z istim dnem leta 2007 nekoliko zmanjšala, in sicer za 6,15 %, razlog je predvsem v zmanjšanju emisijskih kuponov CO₂. Ti so se leta 2008 zmanjšali za 8.076 evrov, tako je bilo stanje emisijskih kuponov v registru emisijskih kuponov na dan 31.12.2008 enako nič. Neopredmetena osnovna sredstva v podjetju Ursa Slovenija predstavljajo tudi kupljene licence za uporabo računalniških programov in še neaktivirana sredstva za projekt elektronskega skeniranja prejetih faktur ter za projekt elektronske izdaje faktur kupcem.

Tabela 6: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) in struktura (v %) dolgoročnih sredstev v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	%	31.12.2007	%	I _{2008/2007}
Neopredmetena dolgoročna sredstva	564.928	1,877	601.961	2,403	93,85
Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	744	0,002	322	0,001	231,06
Opredmetena osnovna sredstva	23.093.893	76,722	21.990.573	87,768	105,02
- Zemljišča	568.409		580.346		97,94
- Zgradbe	7.782.346		7.719.594		100,81
- Proizvajalne naprave in stroji	12.109.486		12.961.902		93,42
- Druge naprave in oprema	342.841		306.256		111,95
- Opred osn. sredstva v gradnji ali izdelavi	2.190.740		392.376		558,33
- Predujmi za pridobitev opred osn. sredstva	100.071		30.098		332,48
Dolgoročne finančne naložbe	6.344.046	21,076	2.369.744	9,458	267,71
Dolgoročne poslovne terjatve	3.756	0,012	3.835	0,015	97,94
Odložene terjatve za davek	93.326	0,310	88.869	0,355	105,02
Skupaj dolgoročna sredstva	30.100.693	100,000	25.055.303	100,000	120,14

Vir: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Dolgoročne aktivne časovne razmejitve so se na dan 31.12.2008 v primerjavi z 31.12.2007 povečale za 131,06 %, vendar predstavljajo 0,002 % celotnih stalnih sredstev tako, da je njihovo povečanje zanemarljivo.

Opazno je povečanje opredmetenih osnovnih sredstev. Ta so se na dan 31.12.2008, v primerjavi s predhodnim letom realno povečala za 5,02 % in predstavljajo 76,72 % vseh dolgoročnih sredstev. Bistvene spremembe v letu 2008, v primerjavi z predhodnim letom se kažejo predvsem v povečanju opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji ali izdelavi ter povečanju predujmov za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi so se povečala za 458,33 %, povečali so se tudi predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih za 232,48 %. Razlog za povišanje je v obveznostih do dobaviteljev povezanih s pridobitvijo osnovnih sredstev.

V letu 2008 je družba Ursa Slovenija d.o.o. posojala sredstva Uraliti S.A., katerih stanje je na koncu leta znašalo 4.000.000 EUR. Predvsem zaradi danih dolgoročnih posojil družbam v skupini so se dolgoročne finančne naložbe na dan 31.12.2008, v primerjavi s predhodnim letom, povečale za 167,71 %.

Na dan 31.12.2008 se je povečala tudi terjatev za odložene davke za 5,02 % v primerjavi z 31.12.2007.

3.2. ANALIZA KRATKOROČNIH SREDSTEV IN KRATKOROČNIH AKTIVNIH ČASOVNIH RAZMEJITEV

Kratkoročna sredstva so sredstva, ki se praviloma preoblikujejo v obdobju, krajšem od leta dni. Sestavljajo jih sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo, zaloge, kratkoročne finančne naložbe, kratkoročne poslovne terjatve in denarna sredstva (Hieng & Zupančič, 2009, str.78).

Po Slovenskih računovodskih standardih 12 (2006) so kratkoročne aktivne časovne razmejitve terjatve in druga sredstva, ki se bodo po predvidevanjih pojavili v letu dni in katerih nastanek je verjeten, velikost pa zanesljivo ocenjena.

Tabela 7: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) in struktura (v %) kratkoročnih sredstev in kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	%	31.12.2007	%	I _{2008/2007}
Zaloge	2.127.756	19,93	2.212.666	10,55	96,16
Kratkoročne finančne naložbe	1.073.481	10,05	12.354.398	58,88	8,69
Kratkoročne poslovne terjatve	7.337.790	68,73	6.286.772	29,96	116,72
Denarna sredstva in njihovi ustrezniki	137.240	1,29	126.793	0,60	108,24
Kratkoročna sredstva	10.676.267	100,00	20.980.629	100,00	50,89
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	4.510		20.073		22,47

Vir: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Kot sem že omenila na začetku pri analizi celotnih sredstev, so se kratkoročna sredstva na dan 31.12.2008 zmanjšala za 49,11 %, v primerjavi z letom 2007. Razlog je predvsem v zmanjšanju kratkoročnih finančnih naložb, te so se zmanjšale za 91,31 % in na dan 31.12.2008 znašale 1.073.481 evrov. Nanašajo se na dana posojila povezanim družbam (cash pooling) do URSE Dämmssysteme AUSTRIA G.m.b.H., ki se obrestujejo po 3,5 % fiksni obrestni meri.

Kratkoročne poslovne terjatve na dan 31.12.2008 so se glede na stanje na isti dan predhodnega poslovnega leta povečale za 16,72 %, največ je k skupnemu povečanju prispevalo povečanje kratkoročnih poslovnih terjatev do družb v skupini.

Zaloge surovin, materiala in trgovskega blaga so 31. decembra 2008 znašale 2.127.756 EUR in so se v primerjavi s stanjem na začetku leta 2008 zmanjšale za 3,84 %.

Denarna sredstva, ki vključujejo stanje v blagajnah in na transakcijskih računih predstavništva v Srbiji in Bolgariji ter na računu podjetja, se konec leta 2008 povečala za 8,24 %, v primerjavi z dnem 31.12.2007.

Aktivne časovne razmejitve na dan 31. decembra 2008 znašajo 4.510 evrov in so se v primerjavi z 31.12.2007 zmanjšale za 77,53 %. Med aktivne časovne razmejitve so vključeni kratkoročno odloženi stroški iz naslova zavarovanj ter vnaprej zaračunane obresti za projekt Sirius⁴.

4. ANALIZA FINANCIRANJA

Vsa sredstva, ki jih ima neko podjetje, morajo biti enaka vsem obveznostim do virov sredstev. Spremljanje in ocenjevanja obsega in strukture obveznosti do virov sredstev nam pove od katerih virov nabavlja podjetje finančne vire, kakšno sestavo virov ima ter ali je ta sestava ustrezna (Pučko, 2005, str. 51).

Med obveznosti do virov sredstev razlikujemo obveznosti iz naslova kapitala, obveznosti iz naslova časovnih razmejitev in rezervacij ter obveznosti iz naslova dolgov (Hočevnar et al., 2004, str. 39).

V tabeli 8 so prikazane obveznosti do virov sredstev podjetja. Na dan 31.12.2008 je opazno za 11,10 % znižanje kapitala v primerjavi s stanjem na dan 31.12.2007. K zmanjšanju je prispevalo izplačilo čistega dobička lastnikom družbe, zato je tudi preneseni čisti dobiček konec leta 2008 znašal 0 evrov.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve so se v primerjavi z začetkom leta 2008 konec leta povečale za 97,83 %. V podjetju oblikujejo rezervacije za odpravnine in jubilejne nagrade, največji delež povečanja pa predstavljajo rezervacije za morebitne tožbe.

Stanje 31.12.2008 v tabeli 8 kaže, da so se kratkoročne obveznosti, v primerjavi z istim dnem leta 2007, zmanjšale za 18,65 %. To je posledica predvsem rednega poravnavanja obveznosti do dobaviteljev. 31.12.2008 je bilo opazno tudi znižanje kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev; te so se zmanjšale za 28,84 % v primerjavi z začetkom leta 2008.

Skupaj so bile obveznosti do virov sredstev na dan 31.12.2008 za 11,45 % nižje kot istega dne leta 2007. Vzrok temu je predvsem znižanje prenesenega čistega dobička, saj je podjetje celoten znesek prenesenega dobička in ustvarjenega dobička leta 2007 izplačalo lastniku družbe.

⁴ Projekt implementacije programa SAP (kratica za računalniški program za vodenje poslovanja podjetja na nivoju celotne skupine).

Tabela 8: Obseg (v EUR in v realnih vrednostih) obveznosti do virov sredstev v podjetju Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	31.12.2007	I _{2008/2007}
Kapital	35.370.334	39.786.695	88,90
- Vpoklicani kapital	12.232.250	12.489.172	97,94
- Kapitalske rezerve	13.374.002	13.654.808	97,94
- Rezerve iz dobička	1.223.225	1.248.913	97,94
- Preneseni čisti dobiček	0	6.646.925	
- Čisti dobiček poslovnega leta	8.540.857	5.746.876	148,62
Rezervacije in dolg.pas.čas. razmejitev	659.496	333.367	197,83
Dolgoročne obveznosti	0	0	
Kratkoročne obveznosti	4.210.882	5.176.034	81,35
Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	540.758	759.910	71,16
Skupaj obveznosti do virov sredstev	40.781.470	46.056.005	88,55

Vir: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

5. ANALIZA USPEŠNOSTI POSLOVANJA

Upoštevanje samo uspeha podjetja (dobička) pri analizi podjetja ni dovolj. Podjetja so različno velika in enak dobiček pri majhnem in velikem podjetju pomeni sicer enak uspeh, ne pa tudi enake uspešnosti. Šele uspešnost, ki primerja cilj z zanj potrebnimi sredstvi omogoča smotno primerjavo (Pučko in Rozman, str. 248).

5.1. PRODUKTIVNOST DELA

Človek ali ljudje v naravnem gospodarstvu bodo bolj uspešni, če bodo z enakim delom ali v enakem času proizvedli večjo količino proizvodov. Ta odnos med količino proizvodov in storitev izračunamo po enačbi (1).

$$\text{Produktivnost dela} = \frac{\text{prihodki od poslovanja}}{\text{povprečno število zaposlenih}} \quad (1)$$

Tabela 9: Produktivnost dela (v evrih na zaposlenega) podjetja Ursa Slovenija v letih 2008 in 2007

	2008	2007	I _{2008/2007}
Poslovni prihodki (v evrih in v realnih vrednostih)	35.128.574	35.187.277	99,83
Povprečno število zaposlenih	157,4	147,59	106,65
Produktivnost dela (v evrih na zaposlenega)	223.180	238.412	93,61

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

V letu 2008 je produktivnost dela na zaposlenega znašala 223.180 evrov, kar je v primerjavi s predhodnim letom za 6,39 % nižja. Razlog je povečanje števila zaposlenih (za 10 zaposlenih), poslovnih prihodki pa so ostali približno na enaki ravni.

5.2. KAZALNIKI GOSPODARNOSTI

Kazalniki gospodarnosti kažejo na učinkovitost poslovanja podjetja oziroma na razmerje med prihodki in odhodki. Poslovni sistem posluje gospodarno, če so prihodki večji od odhodkov.

Gospodarnost poslovanja kaže učinkovitost poslovanja podjetja iz dejavnosti podjetja, saj so iz koeficienta izločeni finančni prihodki in odhodki ter izredni prihodki in odhodki. Če je podjetju v nekem obdobju uspelo povečati vrednost tega kazalca, to pomeni, da je podjetje z manjšimi odhodki ustvarilo enak prihodek oziroma večji prihodek z enakimi odhodki.

$$\text{Gospodarnost poslovanja} = \frac{\text{poslovni prihodki}}{\text{poslovni odhodki}} \quad (2)$$

Kazalnik celotne gospodarnosti je podoben predhodnemu kazalniku, le da se primerja vse prihodke in odhodke. Pozitiven kazalnik pomeni, da podjetje posluje z dobičkom (Hočevar, et. al., 2004, str. 402).

$$\text{Celotna gospodarnost} = \frac{\text{prihodki}}{\text{odhodki}} \quad (3)$$

Tabela 10: Kazalnik gospodarnosti poslovanja in celotne gospodarnosti podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	2007	I _{2008/2007}
Poslovni prihodki (v evrih in v realnih vrednostih)	35.128.574	35.187.277	99,83
Poslovni odhodki (v evrih in v realnih vrednostih)	30.545.879	32.085.153	95,20
Gospodarnost poslovanja	1,15	1,10	104,86
Prihodki (v evrih in v realnih vrednostih)	40.263.463	39.156.346	102,83
Odhodki (v evrih in v realnih vrednostih)	30.553.292	32.304.759	94,58
Celotna gospodarnost	1,32	1,21	108,72

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Iz izračunanih kazalnikov v tabeli 10 je razvidno, da podjetje v obeh letih posluje gospodarno. Leta 2008 je kazalnik gospodarnosti poslovanja znašal 1,15, kar pomeni, da je bilo poslovanje podjetja iz dejavnosti uspešno, saj je z manjšimi odhodki ustvarilo skoraj enak prihodek. Kazalnik se je v primerjavi z letom 2007 povečal in sicer za 4,86 %. Tudi kazalnik celotne gospodarnosti se je leta 2008 povečal za 8,72 % v primerjavi z letom 2007, znašal je 1,32.

5.3. KAZALNIKI STANJA FINANCIRANJA

Pri kazalnikih stanja financiranja se izhaja iz podatkov na pasivni strani bilance stanja. Ti kazalniki so zlasti pomembni za posojilodajalce, ker kažejo stopnjo zadolženosti podjetja in s tem sposobnost vračanja dolgov (Usenik, 2000, str. 102). Podrobneje bom opisala kazalnik stopnje lastniškosti financiranja ter stopnje dolžniškosti financiranja.

Prvi kazalnik (enačba št. 4) kaže, kakšna je stopnja lastniškosti financiranja, to je tistega trajnega financiranja, ki so ga omogočili lastniki kot prinašalci osnovnega kapitala (Turk, Kavčič, Kokotec-Novak, Koželj, Melavc, Odar, 1999, str. 609).

$$\text{Stopnja lastniškosti financiranja} = \frac{\text{kapital}}{\text{obveznosti do virov sredstev}} \quad (4)$$

Stopnja dolžniškosti financiranja (enačba št. 5) je podoben kazalnik stopnji lastniškosti financiranja, le da nam pove, kolikšen je delež vseh dolgov v obveznostih do virov sredstev.

$$\text{Stopnja dolžniškosti financiranja} = 1 - \text{stopnja lastniškosti financiranja} \quad (5)$$

Tabela 11: Stopnja lastniškosti ter dolžniškosti financiranja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	31.12.2007
Kapital (v evrih in v realnih vrednostih)	35.370.334	39.786.695
Obveznosti do virov sredstev (v evrih in v realnih vrednostih)	40.781.470	46.056.005
Stopnja lastniškosti financiranja	0,87	0,86
Stopnja dolžniškosti financiranja	0,13	0,14

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Iz tabele 11 je razvidno, da stopnja lastniškosti financiranja na dan 31.12.2008 znaša 0,87. Kapital tako predstavlja 87 % vseh obveznosti do virov sredstev, kar kaže na to, da podjetje nima velikega tveganja za vračilo dolgov. Konec leta 2007 je bila stopnja malo nižja in sicer 0,86, kar lahko kaže na stabilno bilanco stanja⁵. Stopnja dolžniškosti financiranja je bila konec leta 2008 0,13 to pomeni, da so dolgovi podjetja predstavljali 13 % vseh obveznosti do virov sredstev in v primerjavi z letom 2007 ostali približno na isti ravni.

⁵ Da bi trdila z gotovostjo, bi morala kazalnik primerjati več zaporednih let.

5.4. KAZALNIKI STANJA INVESTIRANJA

Pri teh kazalnikih izhajamo iz podatkov na aktivni strani bilance stanja in analiziramo strukturo sredstev podjetja. Podrobneje bom analizirala kazalnik stopnje osnovnosti investiranja, obratnosti investiranja ter finančnosti investiranja.

Stopnja osnovnosti investiranja (enačba št. 6) prikazuje delež osnovnih sredstev po knjigovodski vrednosti v vseh sredstvih.

$$\text{Stopnja osnovnosti investiranja} = \frac{\text{osnovna sredstva (po knjigovodski vrednosti)}}{\text{sredstva}} \quad (6)$$

Stopnja obratnosti investiranja prikazuje razmerje obratnih sredstev (s kratkoročnim aktivnimi časovnimi razmejitvami) glede na celotna sredstva podjetja. Kazalnik prikazuje kako je vodstvo podjetja sposobno obračati sredstva.

$$\text{Stopnja obratnosti investiranja} = \frac{\text{obratna sredstva s kratk. akt. čas. razmejitvami}}{\text{sredstva}} \quad (7)$$

Tabela 12: Stopnja osnovnosti ter kratkoročnosti investiranja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	31.12.2007
Neopredmetena dolgoročna sredstva (v evrih in v realnih vrednostih)	564.928	601.961
Opredmetena osnovna sredstva (v evrih in v realnih vrednostih)	23.093.893	21.990.573
Kratkoročna sredstva (v evrih in v realnih vrednostih)	10.676.267	20.980.629
Kratkoročne aktivne časovne razmejitve (v evrih in v realnih vrednostih)	4.510	20.073
Skupaj sredstva (v evrih in v realnih vrednostih)	40.781.470	46.056.003
Stopnja osnovnosti investiranja	0,58	0,49
Stopnja obratnosti investiranja	0,26	0,46

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Tabela 12 prikazuje stopnjo osnovnosti investiranja v podjetju Ursa Slovenija. Ta je na dan 31.12.2008 znašala 0,58, kar pomeni, da je nekaj več kot polovico celotnih sredstev predstavljajo osnovnih sredstev. Stopnja kratkoročnosti investiranja je 31.12.2008 znašala 26% in se je glede na konec leta 2007 zmanjšala za 20 odstotnih točk. Vzrok temu je bilo zmanjšanje kratkoročnih sredstev v letu 2008.

Kazalnik stopnje finančnosti investiranja kaže, kakšna je udeležba tistih sredstev, ki dani organizaciji ne nastopajo pri nastajanju prihodkov od poslovanja, temveč pri nastajanju prihodkov od financiranju (Turk et al., 1999, str. 612).

$$\text{Stopnja finančnosti investiranja} = \frac{\text{dolgo. finan. naložbe} + \text{kratk. finan. naložbe}}{\text{sredstva}} \quad (8)$$

Tabela 13: Stopnja finančnosti investiranja podjetja Ursa Slovenija d.o.o. na dan 31.12. v letih 2008 in 2007

	31.12.2008	31.12.2007
Dolgoročne finančne naložbe (v evrih in v realnih vrednostih)	6.344.046	2.369.744
Kratkoročne finančne naložbe (v evrih in v realnih vrednostih)	1.073.481	12.354.398
Skupaj sredstva (v evrih in v realnih vrednostih)	40.781.470	46.056.003
Stopnja finančnosti investiranja	0,18	0,32

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

Tabela 13 prikazuje stopnjo finančnosti investiranja; ta je na dan 31.12.2008 znašala 0,18, kar pomeni, da je bil delež finančnih naložb v celotnih sredstvih podjetja v tem letu 18 %. Kazalnik se je znižal za 14 odstotnih točk, v primerjavi s koncem leta 2007. Vzrok je v zmanjšanju kratkoročnih finančnih naložb, predvsem zaradi danih posojil povezanim družbam.

5.5. ANALIZA DONOSNOSTI

Pri kazalnikih donosnosti opazujemo dobičkonosnost oziroma rentabilnost sredstev ali kapitala.

Kazalnik dobičkonosnosti prihodkov prikazuje delež oziroma odstotek čistega dobička v prihodkih. Zmanjšanje tega kazalnika največkrat pomeni sporočilo za poslovodstva podjetja, da mora skrbneje bedeti nad stroški podjetja (Hočevar et al., 2004, str. 403).

$$\text{Dobičkonosnost prihodkov} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{prihodki}} * 100 \quad (9)$$

Kazalnik dobičkonosnosti sredstev kaže uspešnost uporabe sredstev podjetja ne glede na to, kako in s kakšnimi stroški so bila ta sredstva pridobljena. Večja je vrednost kazalnika, uspešnejše je poslovanje podjetja.

$$\text{Dobičkonosnost sredstev} = \frac{\text{čisti dobiček} + \text{finančni odhodki}}{\text{povprečno stanje sredstev}} * 100 \quad (10)$$

Donosnost lastniškega kapitala je eden najpomembnejših kazalnikov podjetja, saj posredno meri donosnost naložbe lastnikov podjetja. Računa se kot razmerje med čistim dobičkom in lastniškim kapitalom, vloženim v podjetje, po naslednji enačbi številka 11 (Hočevvar et al., 2004, str. 404).

$$\text{Dobičkonosnost kapitala} = \frac{\text{čisti dobiček}}{\text{povprečno stanje kapitala}} * 100 \quad (11)$$

V tabeli 14, kjer so prikazani kazalniki dobičkonosnosti je razvidno, da so se vsi trije kazalniki v letu 2008 povečali glede na predhodno leto. Delež čistega dobička v prihodkih od prodaje (ROS) je dosegel 21,21 %, kar je za 6,02 odstotnih točk več, kot leta 2007. Donosnost sredstev (ROA) je leta 2008 znašala 19,68 %. Ta kazalnik se je tudi povečal, glede na leto 2007, kar pomeni, da je podjetje poslovalo uspešno. Razlog za povišanje kazalnika je v povečanju čistega dobička. Kazalnik donosnost kapitala (ROE) je zanašal 22,73 %, kar je za 7,02 odstotnih točk več, kot leta 2007. Podjetje je bilo dobro upravljan v preteklosti in verjetno bo tako tudi v prihodnosti.

Tabela 14: Kazalnik dobičkonosnosti prihodkov, sredstev in kapitala podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007

	2008	2007
Čisti dobiček (v evrih in v realnih vrednostih)	8.540.857	5.949.508
Prihodki (v evrih in v realnih vrednostih)	40.263.463	39.156.346
Dobičkonosnost prihodkov (v %)	21,21	15,19
Finančni odhodki (v evrih in v realnih vrednostih)	1.860	145.385
Povprečno stanje sredstev (v evrih in v realnih vrednostih) ⁶	43.418.737	44.511.047
Dobičkonosnost sredstev (v %)	19,68	13,69
Povprečni lastniški kapital (v evrih in v realnih vrednostih) ⁶	37.578.514	37.863.440
Dobičkonosnost kapitala (v %)	22,73	15,71

Vir: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija d.o.o. v letih 2008 in 2007.

SKLEP

Pri analizi izkaza uspeha sem ugotovila, da je podjetje v letih 2007 in 2008 poslovalo zelo uspešno. Leta 2008 se je čisti poslovni izid realno povečal za 43,56 % v primerjavi s predhodnim letom. Ugotovila sem, da se je povečal poslovni izid iz poslovanja in sicer za

⁶ Povprečno stanje sredstev in lastniškega kapitala sem izračunala tako, da sem vzela podatke tekočega in preteklega leta. Podatke za leto 2006 sem tako inflacionirala z indeksom cen življenjski potrebščin konec obeh let ($I_{2008/2006}$), znašal je 107,8.

47,73 %, predvsem zaradi zmanjšanja poslovnih odhodkov, zlasti stroškov blaga, materiala in storitev. Na neto finančni izid so pozitivno vplivali finančni prihodki iz deležev ter zmanjšanje negativnih tečajnih razlik, zaradi česar se je izid v letu 2008 v primerjavi z letom 2007 realno povečal za 35,59 %. Neto drugi prihodki in odhodki so se skupno povečali za 288,41 %, oziroma 49.608 evrov. Vzrok je bil zmanjšanje drugih odhodkov v letu 2008 v primerjavi s predhodnim letom.

Analiza sredstev je pokazala, da je imelo podjetje konec leta 2008 40.781.470 evrov sredstev, kar je za 11,45 % manj kot konec predhodnega leta. Vzrok je za skoraj polovico zmanjšanje kratkoročnih sredstev konec leta 2008 glede na začetek leta. Razlog je predvsem v zmanjšanju kratkoročnih finančnih naložb; le-te so se zmanjšale zaradi danega posojila povezanim družbam. Dolgoročna sredstva so se povečala za 20,14 % leta 2008 v primerjavi z letom 2007, ta tudi predstavljajo 73,81 % delež celotnih sredstev. Razlog za povečanje je aktiviranje novih naložb ter rahlo povečanje opredmetenih sredstev, predvsem opredmetenih osnovnih sredstev v gradnji in izdelavi.

Z analizo financiranja sem ugotovila, so se skupaj obveznosti do virov sredstev konec leta 2008 zmanjšale. Vzrok je predvsem zmanjšanje prenesenega čistega dobička, saj je podjetje celoten dobiček tekočega leta 2007 in dobiček preteklih let izplačalo lastniku družbe.

V zadnjem poglavju sem analizirala uspešnost poslovanja. Najprej sem analizirala kazalnik produktivnosti dela, ta se je leta 2008 znižal za 3,4 % glede na leto 2007. Vzrok je povečanje števila zaposlenih ter stagnacija poslovnih prihodkov. Nato sem analizirala kazalnike gospodarnosti. Ugotovila sem, da je podjetje v obeh letih poslovalo gospodarno, ustvarilo je enak prihodek z manjšimi stroški. Leta 2008 se je kazalnik celotne gospodarnosti povečal za 8,7 % v primerjavi z letom 2007, znašal je 1,32. Pri analizi kazalnikov stanja financiranja sem ugotovila, da v letu 2008 predstavlja kapital 87 % vseh obveznosti do virov sredstev, stopnja dolžniškosti pa je znašala 0,13. Analizirala sem tudi kazalnike stanja investiranja; ugotovila sem, da leta 2008 58 % celotnih sredstev predstavljajo osnovna sredstva (neopredmetena in opredmetena sredstva). Stopnja kratkoročnosti investiranja je znašala 26 %, kar je 20 odstotnih točk manj kot leta 2007. Zmanjšanje je posledica znižanje kratkoročnih sredstev v letu 2008. Na koncu pa sem analizirala še kazalnike dobičkonosnosti. Vsi trije kazalniki: delež čistega dobička v prihodkih od prodaje, donosnost sredstev in donosnost kapitala, so se leta 2008 v primerjavi z letom 2007 povečali, kar pomeni, da je bilo podjetje v preteklosti dobro upravljan.

S celotno analizo računovodskih izkazov ugotavljam, da je podjetje v letih 2007 in 2008 poslovalo zelo uspešno. Analize, ki sem jih opravila kažejo, da bilo leto 2008 v podjetju Ursa Slovenija uspešnejše od prejšnjega leta.

LITERATURA IN VIRI

1. Hieng, R. & Zupančič, V. (2009). Bilanca stanja. *Revija IKS*, volumen (1), (str. 39-106).
2. Hočevar, M., Igličar, S. & Zaman, M. (2004). *Osnove računovodstva*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
3. *Indeks cen življenjskih potrebščin*. Najdeno 11. junija 2009 na spletnem naslovu http://www.stat.si/pxweb/Database/Ekonomsko/04_cene/04006_ICZP/04006_ICZP.asp
4. *Letno poročilo Urse Slovenije za leto 2008 (2009)*. Novo mesto: Ursa Slovenija, d.o.o..
5. Mramor, D. (1993). *Uvod v poslovne finance*. Ljubljana: Gospodarski vestnik.
6. Zakon o varstvu okolja (2004). *Uradni list RS*. (Št. 41/2004, 8. april 2004).
7. Pučko, D. & Rozman, R. (1992). *Ekonomika in organizacija podjetja. I. Knjiga: Ekonomika podjetja*. Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
8. Pučko, D. (2005). *Analiza in načrtovanje poslovanja*. (2. natis) Ljubljana: Ekonomska fakulteta.
9. Schwarzmann, A. & Premk, U. (2006). *Novi pravilnik o računovodstvu*. Ljubljana: Založniška hiša Primath.
10. *Slovenski računovodski standardi 2006*. (2006). Ljubljana: Zveza računovodij, finančnikov in revizorjev Slovenije.
11. Turk, I., Kavčič, S., Kokotec-Novak, M., Koželj, S., Melavc, D. & Odar, M. (1999). *Finančno računovodstvo*. Ljubljana: Zveza računovodji, finančnikov in revizorjev Slovenije.
12. Predstavitev podjetja. Najdeno 15. junija 2008 na spletnem naslovu http://www.ursa.si/general_information_274.htm.
13. Marjana Usenik (2000). *Računovodstvo in finančno poslovanje*. Novo mesto: Ekonomska šola Novo mesto.

PRILOGE

Priloga 1: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija v letih 2008 in 2007

Priloga 2: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija na dan 31.12. leta 2008 in 2007

Priloga 1: Izkaz poslovnega izida podjetja Ursa Slovenija v letih 2008 in 2007

v EUR	2008	2007	
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
A. Čisti prihodki od prodaje	34.751.926	34.425.074	32.568.660
I. Čisti prihodki od prodaje na domačem trgu	8.629.678	9.762.142	9.235.707
II. Čisti prihodki od prodaje na trgu EU	18.470.337	16.596.767	15.701.766
III. Čisti prihodki od prodaje na trgu izven EU	7.651.911	8.066.165	7.631.187
B. Povečanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	64.433	586.372	554.751
C. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov in nedokončane proizvodnje	0	0	0
Č. Usredstveni lastni proizvodi in lastne storitve	0	0	0
D. Subvencije, dotacije, regresi, kompenzacije in drugi prihodki, ki so povezani s poslovnimi učinki	735	1.236	1.169
E. Drugi poslovni prihodki	307.480	174.596	165.181
F. Kosmati donos od poslovanja	35.128.574	35.187.277	33.289.761
G. Poslovni odhodki	30.545.879	32.085.153	30.354.922
I. Stroški blaga, materiala in storitev	22.992.494	25.275.013	23.912.027
II. Stroški dela	5.278.752	4.867.792	4.605.290
III. Odpis vrednosti	2.018.100	1.910.044	1.807.043
IV. Drugi poslovni odhodki	256.533	32.304	30.562
H. Dobiček iz poslovanja	4.582.695	3.102.125	2.934.839
I. Izguba iz poslovanja	0	0	0
J. Finančni prihodki	5.062.527	3.877.647	3.668.540
I. Finančni prihodki iz deležev	4.666.709	3.321.713	3.142.586
II. Finančni prihodki iz danih posojil	0	0	0
III. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	395.818	555.933	525.954
K. Finančni odhodki	1.860	145.385	137.545
I. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	0	0	0
II. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	0	0	0
III. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	1.860	145.385	137.545
L. Drugi prihodki	72.362	91.422	86.492
I. Subvencije, dotacije in podobni prihodki, ki niso povezani s poslovnimi učinki	0	0	0
II. Drugi finančni prihodki in ostali prihodki	72.362	91.422	86.492
M. Drugi odhodki	5.553	74.221	70.219
N. Celoten dobiček	9.710.171	6.851.587	6.482.107
O. Celotna izguba	0	0	0
P. Davek iz dobička	1.175.597	730.130	690.757
R. Odloženi davek	-6.283	171.949	162.676
S. Čisti dobiček obračunskega obdobja	8.540.857	5.949.508	5.628.674
*povprečno število zaposlenecv na podlagi delovnih ur v obračunskem obdobju	157,40		147,59

Priloga 2: Bilanca stanja podjetja Ursa Slovenija na dan 31.12. leta 2008 in 2007

v EUR	2008	2007	
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
SREDSTVA	40.781.470	46.056.005	45.108.722
A. Dolgoročna sredstva	30.100.693	25.055.303	24.539.964
I. Neopredmetena sredstva in dolgoročne aktivne časovne razmejitve	565.672	602.283	589.895
1. Neopredmetena sredstva	564.928	601.961	589.580
2. Dolgoročne aktivne časovne razmejitve	744	322	315
II. Opredmetena osnovna sredstva	23.093.893	21.990.573	21.538.269
1. Zemljišča	568.409	580.346	568.409
2. Zgradbe	7.782.346	7.719.594	7.560.817
3. Proizvajalne naprave in stroji	12.109.486	12.961.902	12.695.301
4. Druge naprave in oprema, drobní inventar in druga opredmetena osnovna sredstva	342.841	306.256	299.957
5. Biološka sredstva	0	0	0
6. Opredmetena osnovna sredstva v gradnji in izdelavi	2.190.740	392.376	384.306
7. Predujmi za pridobitev opredmetenih osnovnih sredstev	100.071	30.098	29.479
III. Naložbene nepremičnine	0	0	0
IV. Dolgoročne finančne naložbe	6.344.046	2.369.744	2.321.003
V. Dolgoročne poslovne terjatve	3.756	3.835	3.756
VI. Odložene terjatve za davek	93.326	88.869	87.041
B. Kratkoročna sredstva	10.676.267	20.980.629	20.549.098
I. Sredstva (skupine za odtujitev) za prodajo	0	0	0
II. Zaloge	2.127.756	2.212.666	2.167.156
1. Material	612.276	741.632	726.378
2. Nedokončana proizvodnja	0	0	0
3. Proizvodi	1.483.197	1.444.474	1.414.764
4. Trgovsko blago	32.283	26.560	26.014
5. Predujmi za zaloge	0	0	0
III. Kratkoročne finančne naložbe	1.073.481	12.354.398	12.100.292
IV. Kratkoročne poslovne terjatve	7.337.790	6.286.772	6.157.465
1. Kratkoročne poslovne terjatve do družb v skupini	4.037.061	2.858.327	2.799.537
2. Kratkoročne poslovne terjatve do kupcev	2.966.050	2.979.844	2.918.554
3. Kratkoročne poslovne terjatve do drugih	334.679	448.601	439.374
V. Denarna sredstva	137.240	126.793	124.185
C. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve	4.510	20.073	19.660
Zabilančna sredstva	40.697	92.893	90.982

»se nadaljuje«

«nadaljevanje»

v EUR	2008	2007	
	stalne cene	stalne cene	tekoče cene
OBVEZNOSTI DO VIROV SREDSTEV	40.781.470	46.056.005	45.108.722
A. Kapital	35.370.334	39.786.695	38.968.359
I. Vpoklicani kapital	12.232.250	12.489.172	12.232.294
1. Osnovni kapital	12.232.250	12.489.172	12.232.294
2. Nevpoklicani kapital	0	0	0
II. Kapitalske rezerve	13.374.002	13.654.808	13.373.955
III. Rezerve iz dobička	1.223.225	1.248.913	1.223.225
5. Druge rezerve iz dobička	0	0	0
IV. Presežek iz prevrednotenja	0	0	0
V. Preneseni čisti dobiček	0	6.646.925	6.510.211
VI. Prenesena čista izguba	0	0	0
VII. Čisti dobiček poslovnega leta	8.540.857	5.746.876	5.628.674
VII. Čista izguba poslovnega leta	0	0	0
B. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve	659.496	333.367	326.510
1. Rezervacije	431.125	333.367	326.510
2. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve	228.371	0	0
C. Dolgoročne obveznosti	0	0	0
I. Dolgoročne finančne obveznosti	0	0	0
II. Dolgoročne poslovne obveznosti	0	0	0
III. Odložene obveznosti za davek	0	0	0
Č. Kratkoročne obveznosti	4.210.882	5.176.034	5.069.573
I. Obveznosti, vključene v skupine za odtujitev	0	0	0
II. Kratkoročne finančne obveznosti	0	0	0
III. Kratkoročne poslovne obveznosti	4.210.882	5.176.034	5.069.573
D. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve	540.758	759.910	744.280
Zabilančne obveznosti	40.697	92.893	90.982